

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 189. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen03val-shoot-idm140012637950784.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn

FORKORTELSESLISTE OG BIBLIOGRAFI (1887-1931)

I: Bøger af Sophus Claussen

Na *Naturbørn. Digte* (1887). 2. opl. i *Digte, 1* (1929): *Na 2*.

UB *Unge Bander. Fortælling fra en Købstad. Med et lyrisk*

Forspil: "Frøken Regnvej" (1894). 2. udg. (1912): *UB 2*.

Ki *Kitty. Lyrisk Fortælling* (1895). 2. opl. (1918): *Ki 2*

AP *Antonius i Paris* (1896). 2. opl. (1918): *AP 2. Va Valfart* (1896).

Ar *Arbejdersken. Skuespil i tre Akter* (1898).

Pi *Pilefløjter* (1899). 2. opl. (1918): *Pi 2*. 3. opl. i *Digte, 2* (1929): *Pi 3*.

MK *Mellem to Kyster. Fortællinger og Satirer* (1899).

By *Byen. I: Junker Firkløver. Nutidsroman* (1900).

Tr *Trefoden* (1901).

Mi *Mina. Et Digt om Byen* (1902).

Dj *Djævlerier* (1904). 2. opl. i *Digte, 3* (1930): *Dj 2*.

EoF *Eroter og Fauner. En Række Digte* (1910). 2. opl. (1923).

TE *De Thulé à Ecbatane. Poèmes. Traduits du Danois par Guy-Charles Cros*. Paris (1910).

DVD *Danske Vers* (1912). 2. opl. i *Digte, 4* (1930): *DV 2*.

Fa *Fabler* (1917). 2. opl. (1918): *Fa 2*.

SV *Samlede Værker I-VII* (1918). *Tr* udeladt.

Lø *Løvetandsfnug* (1918).

DS *Den danske Sommer. [Udvalgte digte]* (1921).

PD *Poèmes Danois. Traduits par Guy-Charles Cros*. Paris (1922). Anden del består af digtene i *TE*. Hele udvalget svarer i sin sammensætning til *DS*, hvortil der er henvisninger i variantapparatet.

190

He *Heroica. Nye Digte* (1925). 2. opl. (1925): *He 2*.

TB *Titania holdt Bryllup* (1927).

Ft *Foraarstaler* (1927).

HT *Hundrede Taels. Med Forfatterens Forord og en Sophus Claussen Bibliografi ved Poul Uttenreitter og Stig Veibel* (1927).

FR *Fortællingen om Rosen* (1927).

Hv *Hvededynger* (1930).

Oversættelser

AT *Atta Troll* /H. Heine (1901).

DB *Den følende Blomst* /P. B. Shelley (1906). 2. udg. trykt sammen med den engelske tekst (1925): DB 2.

RB *Rabbien af Bacharach* /H. Heine (1926).

Se i øvrigt bind VIII: bidrag til tidsskrifter og antologier samt småtryk.

Breve og udvalg

GJ *Gyldendals Julebog 1952. Sophus Claussen* (1952). Indholdet optaget i bind IX.

JS *Jord og Sjæl. Erindringer, Noveller og litterær Journalistik*, v. Stig Krabbe Barfoed (1961).

VS-SC *Viggo Stuckenberg - Sophus Claussen. En Brevvexling*, v. Johs. Brøndum-Nielsen (1963). Et efterfølgende tal henviser til brevnr.

DODet *aandelige Overskud. Journalistik i udvalg*, v. Lise Brinch Petersen og Mogens Rukov (1971).

II: Bøger om Sophus Claussen

SC-MS *Sophus Claussen-Manuskripter*. Udgivet for Det danske Sprog- og Litteraturselskab af Ernst Frandsen (1941).

EF Ernst Frandsen: *Sophus Claussen I-II* (1950).

191

HA Harry Andersen: *Studier i Sophus Claussens lyrik*, i Københavns Universitets Festskrift November 1967 (1967).

GM Gunnar Modvig: *Eros, kunst og socialitet. En analyse af de erotiske hovedmotivers udvikling i Sophus Claussens forfatterskab* (1974).

EAN Erik A. Nielsen: *Ideologihistorie III. Modernismen i dansk lyrik 1870-1970* (1976).

BHJ Bo Hakon Jørgensen: *Maskinen, det heroiske og det gotiske - om Johs. V. Jensen, Sophus Claussen og århundredskiftet* (1977).

FL Frans Lasson: *Fra Ekbátana til Klareboderne. En brev bog om Sophus Claussen og hans forlæggere*. Gyldendals Julebog 1981 (1981).

E&H Tom Engelbrecht og René Herring: *Sophus Claussen. En bibliografi 1882-1981. Med et indledende essay af Thorkild Bjørnvig* (1982). Et efterfølgende tal henviser til indførselsnr. Værket medtager anmeldelser af selvstændige værker af SC.

Øvrig benyttet litteratur er anført på stedet, bl. a. i form af et omfattende udvalg af henvisninger til litteraturen om SC, der dog i mindre grad tager hensyn til tiden før 1950, da EF I-II i stor udstrækning overflødiggør dette. Her henvises til gængse bibliografiske hjælpemidler, først og fremmest *Dansk skønlitterært forfatterleksikon 1900-1950, I* (1959).

Anmærkning: Ernst Frandsens monografi er grundlæggende for al Claussen-forskning. EF har haft

adgang til så godt som alt det materiale, der nu befinder sig på Det kgl. Bibliotek eller i familiens eje, og udgaven her henviser da også direkte til EF (men med angivelse af tilhørssted i samlingerne og andre steder), når det gælder citater fra papirerne, som også findes hos ham. Er de beskåret, er de i en række tilfælde suppleret - og er der afgørende fejlslæsninger, er citatet bragt i fuld udstrækning (f. eks.: EF II 8: *Seinens Mur*, hvor der skal læses *Sienas Mur*, 192*Pi* II *Valfart*). Med hensyn til EF's kronologi over digterens affattelsestidspunkt er denne i en del tilfælde revideret eller suppleret, uden at der dog gøres opmærksom på eventuelle forskelle (f. eks. er *Høvdingdød*, HV VII fra 1915 og således ikke *hans egentlige Svanesang (...)* *vistnok fra 1929* (EF II 247)). Dato og årstal i parentes efter digttitel følger i enkelte tilfælde EF's datering, når det ikke har været muligt at verificere tidspunkterne. Ellers fremgår affattelsestidspunktet af redegørelsen for rækkefølgen af udførlige udkast og renskrifter. Udgaven refererer ikke til EF's udførlige værk- og digtregister, da en sådan henvisning ville blive for omfattende. Sider af digterens liv og digtning, som EF af forskellige grunde (f. eks. familiære) har forbigået eller skænket mindre opmærksomhed, er - når det er skønnet rimeligt - søgt belyst på mere dækkende måde.

III: Aviser og tidsskrifter

Berl. Tid. Berlingske Tidende

Ekstra Bl. Ekstra Bladet

H. F. Horsens Folkeblad

Ill. Tid. Illustreret Tidende

Kbh. København

L-F. F. Lolland-Falsters Folketidende

Nationaltid. Nationaltidende

N. D. Nyborg Dagblad

Pol Politiken

Tilsk. Tilskueren

Tal efter forkortelse henviser til side, medmindre andet er anført (f. eks. EF I 162). Indenfor udgaven henvises til titel, bind og digt.

Ved angivelse af avisers politiske og ideologiske tilhørsforhold er Niels Thomsen: *Dagbladskonkurrencen 1870-1970 I-II* (1972) benyttet.

193

IV: Øvrige forkortelser, tegn m. m.

afsn. afsnit

bd. bind

bly. blyant

bl blæk

cit. citat, citeret

dat. dateret

henv. henvisning

kap. kapitel

l. (vers)linie

ms. manuskript

op. cit. opus citatum (det anførte værk)

optr. optrykt

p. pagina (side; udenfor udgaven)

renskr. renskrift

Sml. Samling

d. s. det samme, *f. eks.* samme verslinie, samme titel el. samme ord

s. side (indenfor udgaven)

sign. signeret; SC's egenhændige navnetræk (også som pseudonym), evt. forkortet (ej maskinskrift)

sp. spalte

str. strofe, strofer

u. t. uden titel

tr. trykt

udat. udateret

udk. udkast

usign. usigneret

/var. variant; en senere form, der ækvivalerer med en tid ligere, ikke udstreget form

u. å. uden årstal

< rettet fra

> rettet til

~ svarer til

÷ ej i ms.

194

(...) angiver at indholdet ml. to ord er udeladt

angiver (efter ord), at der er tale om 1. linien i en strofe el. et digt uden titel el. SC's egen brug af tegnet

> < i modsætning til

// linieudløb

[?:] læsning usikker el. umulig

[] udgiverens udfyldning el. tilføjelse

Kursivering markerer generelt, at der er tale om citat; i variantapparatet specielt, at der er tale om SC's tekst, se i øvrigt s. 20. Alle titler er kursiveret.

Romertal angiver i variantapparatet strofenummer; to romertal afsnit samt strofe.

Arabertal verslinie.

For øvrige forkortelsers vedkommende er benyttet de af Dansk Sprognævn anbefalede (*Forkortelser. Vejledning udgivet af Dansk Sprognævn, 1975*).

M, V, K, L refererer i noteafsnittene henholdsvis til manuskriptbeskrivelse, variantapparat, kommentar og litteraturhen-visninger.